

MERDEKA

Nr 55 - december 2012

ÖSTTIMOR

Information

Överraskande möte



Runt bordet från vänster: Hendrik Amahorseja (Östtimorkommittén), Joaquim da Costa Freitas, Emanuel Antonio De Araujo Braz, Maria Zevonia Fernandes Vieira, Rosa Jose Martins, Gabriel Jonsson (Östtimorkommitténs ordförande), Fernando Antonio da Costa, Eva Atterlöf Frisell (Sida), Thomas Johansson (Östtimorkommittén)

När Östtimorkommittén höll medlemsmöte den 31 oktober 2012 blev det ett överraskande möte med fem östtimoreser! De fem deltog i en treveckors kurs hos Sida, Advanced International Training Programme: Human Rights, Peace and Security. Eva Atterlöf Frisell från Sida, som skulle tala om Sveriges stöd till Östtimor, hade med kort varsel tagit med dem till mötet. Efter att Eva hade berättat om kursen, som i år har fokus på demokrati och mänskliga rättigheter, presenterade

deltagarna sig själva. Deltagarna arbetar alla i huvudstaden Dili:

- Fernando Antonio da Costa är politisk rådgivare åt ungdoms- och idrottsministeriet som bidrar till att idrottslag byggs upp och att verksamheten finansieras.

Fortsättning på sidan 6

**Nyheter från Östtimor,
Västpapua, Aceh och Indonesien**

Merdeka & ÖsttimorInformation

Överraskande möte	1
Redaktören har ordet	3
Indonesien-notiser	3
Förnekar brott mot mänskliga rättigheter	4
Östtimor i FN:s säkerhetsråd	5
Reinfeldt besöker Indonesien	7
Valobservatör i gerillans hemtrakter -Ainaro	8
USA tar upp situationen i Papua	12
Landet bortom horisonten	12



Skanna och surfa till Östtimorkommitténs webbplats

A 2012-11-30

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.

Prenumeration 125 kronor för 4 nummer
Lösnummer 35 kronor
Östtimorkommittén
c/o Pollák
Wiboms v 12, 2 tr
171 60 SOLNA
Tel 08-27 24 27
epost pren@osttimorkommitten.se
Plusgiro 1 81 92-5

Merdeka & ÖsttimorInformation

Ansvarig utgivare:
Gabriel Jonsson

Redaktör:
Gabriel Jonsson

Redaktionsadress:
Gabriel Jonsson
Råsundavägen 24, 2 tr
169 67 SOLNA
redaktor@osttimorkommitten.se
Tel 08-33 62 47

Layout:
Östtimorkommittén

Adresser:
Föreningen ett Fritt Papua
c/o Jonsson
Råsundavägen 24, 2 tr
169 67 SOLNA
Plusgiro 4 19 12 84-1

Östtimorkommittén
c/o Jonsson
Råsundavägen 24, 2 tr
169 67 SOLNA
Plusgiro 1 81 92-5

Tryck:
Ågrenshuset Produktion AB

ISSN Nr: 1402-2559

Annonspriser på begäran



Redaktören har ordet

Årets fjärde och sista nummer innehåller flera artiklar om både Östtimor, Västpapua och Indonesien. I det förra numret var parlamentsvalet i juli huvudnyheten och nu har vi med valobservatören Carl Blombergs levande skildring av sin tid i Östtimor i samband med valet. Artikeln beskriver både arbetsförhållandena, den politiska scenen inför valet, valdagen och läget efteråt.

Vi uppmärksammar att FN-missionen i Östtimor upphör vid årsskiftet. FN:s säkerhetsråd möttes därför den 12 november, varvid mötesdeltagarna bekräftade att FN kommer att fortsätta stödja nationsuppbyggnaden i Östtimor även efter årsskiftet. FN utlovade också fortsatt stöd för att lösa de pågående undersökningarna av kränkningarna av de mänskliga rättigheter.

Östtimorkommittén höll sitt årliga höstmöte i oktober och det gästades oplanerat av fem besökare från Östtimor som var här på en kurs arrangerad av Sida. På så sätt fick vi en aktuell orientering om läget i landet som vi redogör utförligt för. Under mötets gång diskuterades bl.a. språkfrågan, statsbyggnaden och utbildningen.

Västpapua och Indonesien får mer utrymme i detta nummer än normalt. Den såvitt mig bekant första avhandlingen i Sverige om Västpapua försvarades i oktober på Stockholms universitet av författaren och journalisten Thomas Pettersson, vars tidigare två böcker om

området har recenserats i Merdeka & ÖsttimorInformation. Han har analyserat journalistiken om Västpapua i svensk press under åren 1959-2009. Förutom en presentation av denna studie är en artikel med om Hillary Clintons besök i Indonesien i september. Under det tog hon upp situationen i Papua. Vi skriver också om att Amnesty International riktat blickarna mot området och uppmanat Indonesien att inte använda övervåld där.

Indonesien uppmärksammas sällan i svensk press, men statsministerns besök i november rapporterades. Det var det första statsministerbesöket i landet sedan Sverige och Indonesien upprättade diplomatiska förbindelser 1952. Den andra artikeln om Indonesien handlar om att landet inte har förmått hantera brott begångna mot de mänskliga rättigheterna under militärdiktaturens år. Artikeln tar bl.a. upp massmorden mot kommunister och misstänkta kommunist sympatisörer i samband med Suhartos maktövertagande 1965-1966. Dessa massmord tillhör de allvarligaste övergreppen mot de mänskliga rättigheterna som begåtts under andra världskriget. Man får hoppas att den pågående demokratiseringen leder till att "sanningen" kommer fram någon gång.

Till sist vill jag önska alla läsare en riktigt god jul och ett gott nytt år.

Gabriel Jonsson

Indonesien-notiser

Uppmanas att inte använda övervåld i Papua

Amnesty International uppmanade i oktober de indonesiska myndigheterna att se till att säkerhetsstyrkorna inte använder övervåld. Det gjordes mot bakgrund av att polis och militär ingrep den 23 oktober efter att omkring 300 personer hade samlats till en demonstration framför universitet i Manokwari i provinsen Papua. Västpapuas nationalkommitté, som arbetar för ett självständigt Västpapua, hade ordnat demonstrationen.

Polis och militär ingrep för att hindra demonstrationerna att tåga iväg. När några personer började kasta

sten öppnade polisen eld och sköt urskillningslöst. Enligt uppgift skadades minst elva demonstranter, varav fyra fick skottskador. Journalisten Oktovianus Pogau, som bevakade demonstrationen, uppgav att han miss-handlades av polisen. Minst fem andra personer ska också ha skadats.

Vidare uttryckte Amnesty International oro för att papuanerna förvägras sin rätt till yttrandefrihet och att hålla fredliga möten. Den 19 oktober stoppade polisen hundratals personer som ville samlas vid självständighetsaktivisten Theys Eluays grav i Sentani. Han mördades i november 2001 av indonesiska officerare.

Gabriel Jonsson

Presidenten hedrad

Vid sitt statsbesök i Storbritannien i slutet av oktober hedrades Indonesiens president Susilo Bambang Yudhoyono med "Honorary Knights Grand Cross of the Order of the Bath" av drottning Elisabeth, som bjudit in honom. Före statsbesöket spekulerades i indonesiska media om presidenten verkligen skulle åka, eftersom Ed McWilliam i Radio Nya Zeeland sagt att han betalar 80.000 dollar till den som arresterar presidenten under

statsbesöket.

Det är inte första gången sådana hot riktas mot den indonesiske presidenten. I oktober 2010 förmådde befolkningen i Syd moluckerna genom en protestaktion den indonesiska presidenten att ställa in sitt statsbesök till Nederländerna några minuter före avresan till Amsterdam.

Hendrik Amahorseja

Förnekar brott mot mänskliga rättigheter

Många länder i Central- och Sydamerika har löst problemet att hantera brott mot mänskliga rättigheter begångna tidigare under militärregimer. De ansvariga för brotten har ställts inför domstol i enlighet med internationell juridisk praxis. De skyldiga fick sina straff och offer för barbariska handlingar har rehabiliterats, liksom staterna gett kompensation i form av finansiellt stöd.

Indonesien var också en militärdiktatur under många år, men när det gäller hanteringen av brott mot mänskliga rättigheter i det förgångna, kan man vid en jämförelse med de länderna utan tvekan säga att Indonesien ligger mycket efter, trots att Indonesien ofta i massmedia betecknas som ett av de största demokratiska länderna.

Före 1965 var Indonesiens kommunistparti (PKI) det tredje största i världen och det största partiet utanför Sovjetunionen och Folkrepubliken Kina. Utan att räkna organisationer anslutna till partiet, såsom kvinno-, arbetar-, bonde-, student- och ungdomsorganisationer, antas att Indonesiens kommunistparti hade tre miljoner medlemmar (*Tempo* No. 40 Th XX, 1 December 1990).

Militärdiktaturen i Indonesien började med en statskupp under ledning av armégeneralen Suharto. En av förevändningarna för statskuppen var att rädda landet från kommunismen. Kuppen började den 30 september 1965. Fram till slutet av 1966 uppskattas minst 500.000 människor, enligt vissa källor kanske så många som två miljoner, ha mördats, medlemmar i kommunistpartiet och dess sidorganisationer, sympasitörer och bara fattiga.

Utöver de mördade arresterades hundratusentals andra. De spärrades in i koncentrationsläger och fängelser runt om i Indonesien. De fängslades i mer än tio år utan rättegångar. Under tiden förlorade de sina medborgerliga rättigheter samt, om de hade, egendom, som konfiskerades.

Vilka var bödlarna?

Tidningen *Jakarta Globe* skrev den 19 juni 2012 att islamiska organisationer såsom Nahdlatul Ulama (NU) och Muhammadiyah spelade en stor roll vid den indonesiska försvarsmaktens massmord på påstådda kommunister 1965-1966.

Den australiske historikern Greg Fealy, som talade vid en internationell konferens i Singapore om morderna på de minst 500.000 människorna, hävdade att dokument avslöjat korrespondens mellan armén och NU:s ledare för att förbereda dess medlemmar på massvåld mot PKI. Även om de skriftliga instruktionerna från NU:s ledare till medlemmarna inte uttryckligen nämner

våldshandlingar, sade Fealy, "refererar de ofta till begrepp som "menumpas" (utrota eller förrinta), "membersihkan" (rengöra), "mengganyang" (krossa) och "mengikis habis" (eliminera).

"För djupt antikommunistiska medlemmar i NU var [de skriftliga instruktionerna] en uppmaning att fysiskt eliminera alla spår av kommunismen", sade Fealy, från Australian National University. Fealy sade också att många "kiai" (muslimska präster) spelat en central roll i att övervaka och styra morderna i samordning med militären.

Den amerikanske antropologen Mark Woodward sade att i staden Yogyakarta gjorde ledare för Muhammadiyah, då den dominerande islamiska gruppen i området, uttalanden som förklarade att "förstörelse av kommunistpartiet var en enskild religiös förpliktelse, inte bara en kollektiv skyldighet".

Katharine McGregor vid University of Melbourne sade att efter massmorderna kallade NU-medlemmarna sina andelar "en form av patriotisk tjänst till nationen" och påminde den "nya ordningens" regim om en skuld till det religiösa samfundet.

I kölvattnet av den förre presidenten Suhartos avgång 1998, blev svaren från NU-medlemmar om deras roll mer avvikande, enligt McGregor. Men många NU-medlemmar hade också uttryckt ånger angående våldet, sade hon.

Under en intervju genomförd av McGregor med nuvarande ordföranden i NU, Hasyim Muzadi, avböjde han att kommentera NU:s roll i 1965-års våld, han sade att "allt som hände måste betraktas som historia och kan inte tas upp igen, annars bryter inbördeskrig kanske ut".

Annie Pohlman, forskare vid University of Queensland, hävdade vid ett samtal med tidningen *Jakarta Globe* vid sidan av konferensen att kvinnor anslutna till det kommunistiska partiet drabbades av fruktansvärt sexuellt våld under omvälvningen. "Det fanns många olika former av sexuellt våld, bland annat gruppvåldtäkt och massvåldtäkter, men det förekom en hel rad av olika former av sexuella övergrepp och sexuell förnedring", sade hon.

Komnas HAM:s undersökning

Komnas HAM är en förkortning av Komite Nasional Hak Azasi Manusia. Det är den indonesiska kommittén för mänskliga rättigheter, en statlig institution. Komnas HAM har undersökt massmorderna på medlemmarna av PKI och deras allierade organisationer i samband med statskuppen 1965. Under tre år har de samlat vittnesmål från 349 vittnen. Resultatet av undersökningen har blivit en 850 sidor lång rapport.

Undersökningens resultat är bland annat att systematiska exekutioner av påstådda medlemmar av (PKI) efter den 30 september 1965 var en grov kränkning av mänskliga rättigheter.

Nur Kholis, kommitténs undersökningsordförande, sade att militära tjänstemän avsiktligt hade avrättat oskyldiga civila under operationerna, som genomfördes i landet. "Många av offren hade ingenting att göra med det kommunistiska partiet eller dess underordnade organisationer. De militära tjänstemännen gjorde att det ser ut som om dessa människor var knutna till partiet", sade han. Kommissionen uppmanade att ställa militär, som var inblandade i utrensningarna, inför rätta.

Nur Kholi tillade att statliga tjänstemän i det operativa kommandot för att återställa säkerhet och ordning (Kopkamtib), som leddes av förre presidenten Suharto och arbetade 1965 till 1967 och mellan 1977 och 1978, bör ställas inför domstol för olika brott, bland annat massvåldtäkter, tortyr och mord. Diskrimineringen av människor, som sattes i samband med PKI, fortsatte med att regeringen hindrade dem från att vara tjänstemän, officerare, lärare eller präster. Tidigare medlemmar i PKI fann också att det var svårt att få arbete på grund av sin status som tidigare politiska fångar på sina identitetskort. Först år 2006 togs markeringen ET (Ex Tapol), som betyder före detta politisk fånge, bort från identitetskorten.

Nur Kholis sade också att lagen kräver att regeringen framför en formell ursäkt till offren och deras familjer. Ursäkten bör följas av rehabilitering, gottgörelse och kompensation.

Justitieministeriet och Komnas HAMs utredningsrapport

Det sägs att Komnas Hams utredare hade tillräckligt

med bevis för grova kränkningar av mänskliga rättigheter i massakrer. Rapporten tar också upp försök att avslöja sanningen om mystiska mord som ägde rum mellan 1982 och 1985, när president Suhartos regering "återställde" fred och ordning genom en mordkampanj, som påstås ha utförts av delar av de väpnade styrkorna. Rapporten överlämnades till det indonesiska justitieministeriet.

Efter att det fått undersökningsrapporten kommenterade Andhi Nirwanto, vice justitieminister för särskilda brott, att formella och materiella krav måste uppfyllas innan man kan vidta några åtgärder. "Bortsett från att förhöra vittnen, måste vi hitta förövarna", sade Andhi, vilket tyder på att Komnas HAM rapport inte uppfyllde de krav som behövs för att inleda ett formellt granskningsförfarande. Justitieminister Basrief Arief sade: Bevisen Komnas har samlat är otillräckliga för att motivera en officiell juridisk utredning.

Som slutsats kan man säga att staten Indonesien inte accepterar att den har begått mot mänskligheten, trots att minst en halv miljon av landets invånare dödades av militären och deras hantlangare, muslimska religiösa organisationer.

Det finns en nyproducerad dramadokumentär "Act of Killing", en film, regisserad av Joshua Oppenheimer. I filminspelningen deltog en person som aktivt mördade folk i massakern 1965-1966. Filmen visades på Toronto Film Festival i juni 2012. Enligt den australiska tidningen *Sydney Morning Herald* den 24 november har Joshua Oppenheimer uttryckt följande: "Jag är inte rädd för mitt liv, men jag vet inte vad som skulle hända om jag skulle släppas in i Indonesien, eller släppas in och sedan inte släppas ut eller om jag skulle vara säker", till Fairfax Media.

Hendrik Amahorseja

Östtimor i FN:s säkerhetsråd

Den 12 november höll FN:s säkerhetsråd ett möte om United Nations Integrated Mission in Timor-Leste (UNMIT) vars mandat går ut sista december. Mötet föregicks av att en delegation bestående av sex medlemsländer i säkerhetsrådet besökte Östtimor 3-6 november för att bekräfta rådets engagemang för landets utveckling och undersöka det aktuella läget. Delegationen avlämnade en rapport i början av mötet.

Den 31 oktober överlämnade FN det operativa svaret för polisen till Östtimor, något som anses vara en milstolpe för att lyfta fram de stora framsteg som gjorts sedan den politiska krisen 2006. En fråga som inte kommer att kunna lösas till årsskiftet är att slutföra de pågående utredningarna av grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna under perioden 1/1-25/10 1999. Därför utlovade FN under mötet fortsatt stöd även efter att UNMIT:s mandat gått ut för att lösa de kvarvarande

77 fallen (319 är lösta och 16 väntas bli lösta tills årsskiftet). Mötet hölls i en positiv anda och FN kommer att fortsätta stödja nationsuppbyggnaden under 2013.

Östtimors regering hade inför mötet hävdade att man inte längre behöver FN-närvaro i form av fredsbevarande trupper eller en politisk mission. I stället vill man etablera "ett innovativt fungerande samarbete" som är inriktat på att utveckla och stärka landets institutioner. UNMIT-chefen, Finn Reske-Nielsen, sade efter mötet att en fredsbevarande mission inte längre är det bästa sättet att stödja ansträngningarna för att möta de utmaningar som Östtimor står inför. Förberedelser pågår för att UNMIT ska lämna Östtimor – bl.a. har ett av de regionala kontoren redan stängts. Personalen har också reducerats.

Gabriel Jonsson

Fortsättning från sidan 1

- Rosa Jose Martins arbetar för en lokal organisation som utbildar ungdomar om bl.a. mänskliga rättigheter, ungdomars rättigheter och konfliktlösning.
- Maria Zevonia Fernandes Vieira kommer från Search for Common Ground, där hon arbetar med multimediafrågor. En fråga för organisationen är hur man ska främja fredsskapande bland unga och därför ordnar man ungdomsfora och mediaträning.
- Emanuel Antonio De Araujo Braz är journalist på nättidningen *The Dili Weekly* som ges ut både på tetum och engelska. Tidningen började ges ut 2007 för att minska informationsgapet mellan utlänningar och timoreser: avsikten är att båda grupperna ska ha tillgång till samma information. Tidningen, som har 15 anställda, skriver både om politik och utvecklingsfrågor men rapporterar bara om Östtimor.
- Joaquim da Costa Freitas arbetar i premiärminister Xanana Gusmãos kansli med finansiering av civilsamhällets verksamhet. Målet är att civilsamhället ska bli en jämlik partner med regeringen.

Solidaritet

Efter att deltagarna hade uttryckt sin överraskning över och tacksamhet för Östtimorkommitténs arbete berättade de deltagande styrelsemedlemmarna kort om kommitténs verksamhet sedan 1975 och andra former av arbete för att stödja landet.

Det finns nu ett femtiotal solidaritetsorganisationer i Australien med vänorter i Östtimor.

Ett museum om motståndet mot den indonesiska ockupationen (1975-1999) öppnades för några månader sedan. Det samlar också in material från solidaritetsarbetet.

Språkfrågan

Frågan om officiellt språk har alltsedan ockupationen avslutades diskuterats livligt. Vi har flera gånger skrivit om den i Merdeka & ÖsttimorInformation. Alla fem besökare talar både tetum, det ena och inhemska officiella språket - ett lingua franca, och Bahasa Indonesia samt ett lokalt språk. De tre äldre talar också portugisiska, det andra officiella språket. Dessutom talade alla fem engelska mer eller mindre bra. De sade att de var ganska representativa, de flesta timoreser talar tre eller flera språk - ett lokalt språk, tetum och något till som indonesiska, engelska eller portugisiska. När det gäller det senare så kan de äldre, som utbildades före den indonesiska invasionen, det, men också de riktigt unga som går i skolan nu.

Det är ett krav att lära sig portugisiska för att få undervisa. Landets läroplan är skriven på portugisiska och undervisningen i skolorna sker till stor del på portugisiska. Både Portugal och Brasilien ger stöd till detta. Men i många skolor börjar man undervisningen på det lokala språket. Dock försvåras det av brist på under-

visningsmaterial.

Alla lagar är skrivna på portugisiska.

Tetum består till stor del av portugisiska låneord.

Indonesiska, Bahasa Indonesia, influerar fortfarande Östtimor, bland annat genom att många ser på indonesisk TV.

Statsbyggnad

Institutioner och samhällsfunktioner håller alltjämt på att byggas upp i Östtimor, där parlamentsval hölls nyligen. Xanana kvarstår som premiärminister men det är många nya ministrar i regeringen. Från och med 2013 planeras beslutsfattandet börja decentraliseras från Dili till andra landsdelar.

Infrastruktur

Eltillgången har förbättrats i Dili men den varierar mellan olika områden och elavbrott är fortfarande vanliga. Elförsörjningen är bättre i Baucau, där man har el dygnet runt. Samma sak gäller även i Lospalos. Telekommunikationerna, som sköts av monopolföretaget Timor Telecom, är bristfälliga. Internet kostar tvåtusen dollar per månad i ett land där många lever på en dollar per dag. Många unga människor vill ha tillgång till internet. De använder mobilt bredband för en dollar i timmen.

Staten och biståndsorganisationer driver många infrastrukturprojekt, som är de enda egentliga arbets-tillfällena utöver dem i offentlig tjänst.

Oljeinkomsterna har i hög grad placerats i en säker oljefond. Samtidigt går landet enligt president Taur Matan Ruak miste om 40 miljoner dollar årligen genom att fisket runt kusterna bedrivs av andra länder. Den infrastruktur som behövs för att bedriva fiske annat än till husbehov saknas nämligen.

Utbildning

Det finns privata skolor som drivs av den katolska kyrkan och de håller en högre kvalitet än den övriga undervisningen. Därför behövs bättre offentliga skolor. Nu studerar 6.000 studenter i Indonesien och 700 studerar medicin på Kuba. Eftersom många östtimoreser kan indonesiska är det lättare för människor att studera i Indonesien än i Australien eller Portugal. Det är också billigare.

Studenter som studerar utomlands återvänder hem tack vare sina starka familjeband.

Ekonomi

Många människor arbetar utomlands, till exempel i Portugal och Irland. Sydkorea erbjuder nu också timoreser att komma och arbeta.

Infrastrukturprojekten har bidragit till att sänka ungdomsarbetslösheten, som dock ändå uppgår till 43%. Landets befolkning är ung: nästan 60% är under 15 år.

Östtimor är starkt beroende av Indonesien ekonomiskt då den inhemska produktionen är synnerligen begränsad. En av deltagarna sade att det är därför som José Ramos-Horta, vilken alltid har varit pragmatisk, nu är så positivt inställd till Indonesien, medan han under den indonesiska ockupationen uttalade sig emot en försoning med Indonesien.

Det geopolitiska läget och de ekonomiska banden med Indonesien gör att också att regeringen vill upp-

rätthålla goda relationer med Indonesien. Därför och för att möjligheterna till framgång inom FN-systemet är begränsade arbetar regeringen inte, trots att det finns ideella organisation som verkar för det och många krav på en sådan, för att upprätta en internationell domstol för att ställa de ansvariga för våldsvägen 1999 inför rätta.

Gabriel Jonsson, Tommy Pollák

Reinfeldt besöker Indonesien

Enligt referat i indonesiska tidningar så talade statsminister Fredrik Reinfeldt vid sitt besök i Indonesien den 14 november bara om handel, inte om miljöfrågor, inte om de pågående brotten mot mänskliga rättigheter i Papua och inte heller om straffriheten för brott mot mänskliga rättigheter begångna i Östtimor 1975-1999.

Men det kan ju bero på bristande rapportering i indonesisk press.

Reinfeldt anlände till Indonesiens huvudstad på ön Java på kvällen den 13:e och lämnade landet på förmiddagen den 15:e. Det är det första svenska statsministerbesöket i Indonesien efter att länderna upprättade diplomatiska förbindelser 1952. Reinfeldt åtföljdes av en delegation på 30 affärsmän, handelsminister Ewa Björling och Sveriges ambassadör i Jakarta, Ewa Polano.

Svenska ambassadens pressmeddelande inför besöket säger att statsministern har med sig representanter för banker och statliga myndigheter för innovation, entreprenörskap och exportfinansiering. Vidare att han planerar ett besök vid Monas (det nationella monumentet) tillsammans med den nyvalde Jakartaguvernören Joko 'Jokowi' Widodo och presentera det svenska konceptet för miljövänliga (sustainable) städer. I pressmeddelandet står också att handeln mellan länderna har ökat och att svensk export till Indonesien har ökat med imponerande 69% under de första åtta månaderna av 2012.

På onsdagen träffade Reinfeldt Indonesiens president Susilo Bambang Yudhoyono, deltog i en officiell lunch samt höll ett inledningstal vid en rundabordsdiskussion med tema "Indonesia – Sweden: Unlocking the Trade and Innovation Potential" organiserad gemensamt av svenska handelsrådet och ambassaden i Jakarta.

Under en presskonferens sade den indonesiske presidenten att de två länderna redan har samarbetat om investeringar, handel, utbildning och mänskliga rättigheter (sic) bland annat. Reinfeldt erbjöd hjälp med att lösa Jakartas till synes olösliga trafikproblem. "Vi har en mängd erfarenhet av sådant [och vi vet] hur man ska göra det på ett smart sätt - hur man styr trafik så att man förlorar mindre tid på att vänta på att andra fordon flyttar sig. Det här är ett problem över hela världen."

Sedan tillade Reinfeldt att långa trafikstockningar i Jakarta är oundvikliga med tanke på Indonesiens snabba ekonomiska tillväxt. Även om statsministern inte förklarade hur Sverige skulle kunna bidra till att lösa Jakartas trafikelände, så sade han att investeringar i offentlig trafik inklusive utveckling av järnvägar och vägar behövs och uttalade Sveriges intresse att fördjupa samarbetet med Indonesiens växande bilindustri även om han lade tonvikten på "uthålliga industrier".

-Jag tycker att vi ska beskriva Indonesien som ett fritt land och en fungerande demokrati, säger han [Reinfeldt] vid en pressträff i Jakarta, står det på Svenska Dagbladets webbplats (daterat 2012-11-14).

Men Svenska Dagbladet skriver också att han anser [Indonesien] har kommit långt från sitt auktoritära förflutna, men att det är en annan bild än den UD gett:

"Det indonesiska rättssystemet anses alltför jämt vara ett av världens mest korrupta och rätts-säkerheten och förtroendet för rättsapparaten är mycket begränsat", skriver svenska UD i sin Indonesienrapport om mänskliga rättigheter år 2010, som bland annat beskriver "brutalitet" och "övervåld" från säkerhetsstyrkorna.

Var det därför som president Yudhoyono och statsminister Reinfeldt diskuterade frågor som rör demokrati och mänskliga rättigheter och som "står på dagordningen för reformer och demokratisering i Indonesien", enligt den indonesiske presidentens webbplats?

Tommy Pollák

Källor utöver Svenska Dagbladet:

- <http://www.thejakartaglobe.com/home/swedish-pm-to-talk-business-meet-jokowi-in-jakarta-visit/556011>
- <http://www.antaraneews.com/en/news/85601/president-calls-for-increased-cooperation-between-indonesia-sweden>
- <http://www.thejakartaglobe.com/news/sweden-offers-to-solve-jakartas-traffic-problems-during-pm-visit/556146>
- <http://www.presidentri.go.id/index.php/fokus/2012/11/14/8498.html>

Valobservatör i gerillans hemtrakter - Ainaro

Vi var två svenskar som besökte Östtimor som långtidsvalövervakare i somras. Med spänning såg jag fram emot chansen till möten med lokalbefolkningen i bergs-orten Ainaro dit jag skulle i team med lokal tolk och erfaren valövervakare från Schweiz. Insikter från många tidigare valuppdrag har inte alltid gett bilden av att folket verkligen tillåtits göra ett helt fritt val av sitt lands ledare. Skulle Östtimors unga och ännu trevande demokrati leva upp till egna och internationella standarder? Mycket lovande har hänt de senaste åren, men går saker snett kan mycket av det som mödosamt byggts upp snabbt raseras. Efter sedvanligt läkarbesök och förberedelseseminarium på SIDA följt av massiv inläsning av lagar med mera får vi äntligen åka iväg morgonen den 8 juni. Jag kan inte gå in i detalj, men översiktligt ge glimtar av min resa.

Briefing i Dili

Till ett fuktigt tryckande hett Dili anländer 23 mycket reströtta observatörer från olika EU-länder - de flesta efter dryga 24 timmars färd. Här luktar nästan som i Bissau tänker jag, när jag går nerför det lilla flygplanets trappa - humus och fuktig jord. Vi möts av koordinatören i vårt "Core Team". Efter två dagars briefing om säkerhet, första hjälpen, kommunikationsutrustning, vallagar och detaljerad info om den politiska kartan är det sen dags att lasta in all utrustning vi fått för en lång resa upp i bergen till vårt mål - Ainaro Vila. Vi startar i gryningen sist i en konvoj med två andra bilar med distrikt åt samma håll. De värsta regnen är över för säsongen, ändå är det tjock dimma på morgonen och i delar av bergsmassiven.

Enkelt men trivsamt boende

När vi slutligen kommer fram trötta efter nästan åtta timmar på skumpande, leriga, trasiga och slingriga vägar med stora potthål och djupa raviner är det kallt ute och ingen finns som kan öppna för oss. Öppningen löser sig, men det visar sig vara ett olämplig härbärge för en månads intensivt arbete. Den plats där flera FN-volontärer valt att bo är bättre, men där är dessvärre fullt och inte mycket finns att välja på. Det lilla guesthouse vi sen hittat är bättre, visserligen utan fungerande toalett och bara el nattetid, men annars trivsamt och familjen som hyr ut rum bor själva i byggnaden så vi kan få enkel frukost och kvällsmat tillagad.

Första valmötet med Fretilin

Vi hinner inte lasta ur bilen eftersom ett stort valrally med Fretilin är igång med bilar och mopeder som blinkande och tutande kör omkring med fladdrande parti-flaggor. Vi följer efter och det leder oss till platsen där partiets valmöte hålls. Vi får snabbt igång tolken som

lyssnar och översätter. Musik, dans, sång och tal från partiledare Mari Alkatiri och andra för Fretilin. Vi möter ett par trevliga FN-volontärer och byter visitkort och mobilnummer. Kvällen ägnas sen åt en detaljerad kampanjrapport med substansen i Mari Alkatiris tal. Efter irriterande datortrassel lyckas vi runt midnatt äntligen få iväg veckans första rapport.

Varma dagar, råkalla nätter

Natten faller fort i Ainaros förföriskt vackra berg, det blir dimmigt och fukten dryer på väggarna så jag drar ut sängen ett par decimeter. Jag är verkligen glad att någon denna gång tänkt på sovsäck trots att det är så hett i huvudstaden. Vilken skillnad mot smållheta Dili! Här i bergen är det också varmt på dagen, men rå fuktighet och hög höjd gör det rejält kallt på natten. Sover med tjock tröja och träningsbyxor. Är också glad att jag har med ett par flip flops när jag i stearinljusets sken trevar mig fram och noterar ett ständigt dropp från rör i badrummet vars cementtank fylls de tider vattentryck finns - sen är det vattenskopa och kallt vatten som gäller både för att spola och för att tvätta sig.

Den politiska scenen

Valsedelns blir förstas lång när hela 21 partier/koalitioner ställer upp i valet - sju fler än sist, men 80% av partierna är så små att det är högst osäkert om de kommer att få röster nog att passera den 3%-tröskel som ger plats i parlamentet. Fretilin har bildat de första regeringarna fram till 2007 års parlamentsval - i vilket de också fick flest röster, men ändå slutade i opposition. CNRT, förra valets näst största parti, är det stora parti som i koalition styr Östtimor den senaste mandatperioden under ledning av premiärminister Xanana Gusmão. De hoppas nu på att vinna egen majoritet. Ska de lyckas med den saken eller kan traditionellt starka Fretilin återta makten? Förra presidenten José Ramos-Horta ställer själv inte upp, men vi ser honom kampanja på den lokala fotbollsplanen till stöd för Partido Democrático, PD. Han stöttar även Associação Social-Democrata Timorese, ASDT. Vad vi hör är hans idé att just hindra CNRT från att bli allt för starka med egen majoritet. Årets val har betecknats som Östtimors första normala val. För första gången genomförs val under stabila omständigheter verkställda av landets egna valmyndigheter även om FN ännu ger viss support.

Vi finner ut att bara ca 14 av partierna finns representerade lokalt. Den politiska scenen förändras snabbt, nya partier tillkommer medan andra dör ut eller splittras och många partimedlemmar hoppar mellan olika partier på hög som låg nivå. Vi läser på ännu mer och intervjuar alla vi kommer åt. Vi har en lång detaljerad veckorapport att lämna torsdagar plus kampanjrap-

porter/incidentrapporter med foton efter varje händelse. Vi försöker klämma in minst fyra förbokade möten per dag med lokala partirepresentanter, gärna kvinnliga kandidater, de två valmyndigheterna dvs implementerande STAE som övervakas i allt de gör av CNE, lokal radio, borgmästare, polis, FN-polisen UNPOL, FN:s 7 unga volontärer på plats, och så vanligt folk på gatan. Vi gör till och med kyrkobesök. Predikan innan valdagen tar upp valet och prästen minner församlingen om det angelägna valet den 7:e juli och vikten av att rösta på de bästa politikerna, de som kan bringa rättvisa och utveckling i landet. "Tro inte på alla löften politiker regelmässigt glömmar att uppfylla så fort de nått makten". Dessutom följer vi större möten på valmyndigheterna, utbildning av valfunktionärer och valförberedelsernas framskridande. Vi försöker följa alla partiers valmöten och ta in allt material vi kommer över. Inte minst innehållet i ett mail med samlade nyheter och dagliga instruktioner från våra koordinatörer i Dili med uppdaterat säkerhetsläge och direktiv om det vi förväntas följa upp. Värst är att vi bara har elström under några få timmar till att printa det vi ska läsa, ladda mobiltelefoner, sattelittelefon, annan kommunikationsutrustning, kameror, och till rapportskrivning med våra datorer. Ficklampor och pannlampor får snabbt slut på batterierna så när el saknas får datorarbetet ibland ske i baksätet på bilen.

Bättre vägar för 70 år sedan

Vägarna är de sämsta jag hittills upplevt så restiden är ibland 3-5 timmar lång för att nå norra eller södra delarna av det område vårt team ska täcka. Även förhållandevis korta stäckor tar oändlig tid så vi tvingas prioritera och noga planera övernattnings ihop med några valmöten eftersom vi av säkerhetsskäl inte tillåts befinna oss på vägen efter mörkrets inbrott.

I vårt guesthouse uppenbarar sig en dag en fantastisk trevlig australiensk familj med svenska rötter. Sonen och dottern i 50-årsåldern reser ihop med sin 88-åriga far och hans svenska fru i närliggande ålder med intentionen att fadern för första gången sedan 1942 ska få återse Ainaro och de skogsstigar, där han en gång som ung soldat i Sparrow Force såg den katolske prästen halshuggas av den japanska ockupationsmakten. Vi finner på dem på nya platser kommande veckor. Vägarna var tydligen bättre år 1942... Föräldrarna bestiger Mount Ramalau till hälften men ungdomarna går den branta 3-4 timmar långa stigen ända upp.

Jakarta 2

Ett antal nerbrända hus påminner dagligen om det vi också hör i hemiska självupplevda berättelser om våld och förtryck under Indonesien i detta område. Så nyligt upplevt att det förstås mycket starkt lever kvar hos många. Som gerillaledare dirigerade Xanana Gusmão under många år kampen från otillgängliga tillhåll i Ainaros berg.

Partido Trabalhista tar en paus i valmötet för att åka

några km bort för att hedra de tusentals som knuffades utför "Jakarta 2", en hisnande ättestupa med rysande påtaglig känsla för de grymheter som denna befolkning utsatts för. I samband med samma valmöte träffar vi och intervjuar partiledaren för Partido Trabalhista, Angela Freitas, en mycket intressant kvinna. Hennes kandidatur i våras diskvalificerades inför presidentvalet. Hon menar att hon motarbetas eftersom hon framfört kritik och att hennes arbete mot den korruption hon ser som huvudskäl till att så litet görs med den stadsbudget som borde medge mer nu när landets fyndigheter av olja stärkt ekonomin.



Jakarta 2 Foto: C-O Blomberg ©

Kampanj i lugn stämning

Stämningen i området är lugn överallt. Ingen öppen konflikt mellan partier har rapporterats hittills. Efter incidenter är all utövning av kampsport förbjuden sedan ett halvår, vilket respekteras. Alla partier har dessutom gått med på en uppförandekod. Vi får tag i en kampanjkalender. I Östtimor måste all politisk aktivitet registreras i förhand. Detta för att inte riskera våldsamheter när två partier möts på samma plats. Kalendern visar 68 händelser som aviserats av de politiska partierna varav 25 är kampanjmöten, de övriga kampanjerna sker i form "dörr till dörr" eller små sammankomster som kallas "dialogos". Mest aktiva när det gäller rallyn är PD som är aktiva med rallyn i alla våra fyra subdistrikt. CNRT har möten i två subdistrikt, men inga aktiviteter i själva samhället Ainaro så vi får planera in en resa för att se Xanana Gusmão valtala i Maubisse den 24 juni. Fretilin höll sitt enda rally i distriktet dagen vi kom med cirka 300 personer närvarande. Vi ser banderoller, skyltar, affischer, flaggor för 10 partier som är mer aktivt närvarande i området, plus banderoller från två organisationer, Fretilin Resistencia och Comisao Independente de Resistencia, som bägge stöder CNRT i röstfisket, utan att vara del i partiet. Inga partier har etablerat kontor i Ainaro och en tredjedel saknar även lokala representanter. En inte ovanlig prioritering av partiernas kampanjbudgetar för de nationella högkvarterens ändamål medför i flera fall att alltför lite upplevs på partistrukturen på distriktsnivå. De flesta partier vi möter

beklagar bristen på kampanjmedel från central nivå. Ett parti uttrycker att hans enda bekymmer är den totala avsaknaden av medel och en känsla av övergivenhet från den nationella nivån.

Vill ha tillbaka rätt ålder

Vi kollar status för den obligatorska uppdateringen av vallängderna. Väljarregistrering har skett utan större problem. Den nya listan uppdateras och märkligt nog gäller en stor andel korrigerig av födelsedatum! Det visar sig att man i landet inte haft ID-kort och att de plastade röstkortet blivit de facto ID-kort för många människor. Av olika skäl har många uppgett fel ålder t.ex. för att kunna få sin pension något år tidigare o.s.v. men då nu riktiga ID-kort blivit vanligare ångrar många sig och vill ha tillbaka rätt ålder. Vi gör statistik av det material vi får fram och sänder till vårt Core Team i Dili.

Tryckningen av de nya röstkortet har precis börjat. Väljarutbildning är tänkt att ske i skolor m.m. med hjälp av ”brigadistas” - unga projektanställda, men äger sällan rum på tid och plats som planerats, vilket gör det extremt svårt för oss att följa och utvärdera. Ofta är det ingen aktivitet när vi anländer och har heller inte varit. Vi följer upp hur rekrytering av valarbetare skett och deras erfarenhetsnivå. De flesta har erfarenhet från tidigare val. Till skillnad från andra länder är inte många lärare utan de flesta som rekryterats är utbildade, men arbetslösa, unga människor. Vi följer upp alla klagomål som hittills lämnats in till CNE gällande valkampanjen. Ett ärende finns om förstörelse av PDN-partiets flagga av okända personer, men det finns inga fylligare uppgifter.

I slutet av juni håller UNEST:s chefer möte med lokala valmyndigheter, FN-volontärer, lokal polis och FN-polis för att ta tempen på alla val- och säkerhetsförberedelser. De kommer inflygande med helikopter från Dili. Alla närvarande påstår de är redo och har läget under kontroll. En säkerhetsplan är klar. Fyra vallokaler kan bara nås till fots eller häst.

Ainaro avlägset, ändå viktigt

Ainaro är hemorten för ett antal partigrundare och partiledare: Fernando de Araujo Lasama (PD), Jacob Xavier (PPT), Manuel Tilman (Kota), Abilio de Araujo (PNT), Aliança de Araujo (PTD), Francisco Gomes (PLPA) och Armanda Berta dos Santos (Khunto). Många tillhör traditionella ledares familjer. Sympatisörer för en kampsportsorganisation har startat ett politiskt parti med budskap om traditionella kulturella värden och fokus på ungdomars frågor. Partiet, Khunto, har tydliga kopplingar till en av de största kampsportsorganisationerna KORKA och de förväntas få bra stöd i Ainaro eftersom grundaren är gift med Korkaledaren som dessutom bor i Ainaro. Khuntos ordförande och ledande kandidat Armanda Berta Dos Santos make Naimori är Korkas grundare. Mr. Naimori har nyligen släppts mot borgen efter en konflikt med en annan

kampsportsgrupp och antas vara den verkliga partiledaren som arbetar i sin frus skugga.

PD tycks växa framgångsrikt i distriktet. De gynnas, utöver att vara i maktposition, av flera splittringar och kan räkna in rösterna från PPT-partiets anhängare som anslutit sig. De påstås vara väl förankrade i den lokala förvaltningen via Minister of State Administration och partiet får stöd av några lokala Suco-chefer, som i sin tur kan tänkas ha stort inflytande på byborna. Jordbruksministern är också känd för att ha gynnat PD-anshängare under de senaste fem åren och ”fördelningen av traktorer” sägs ha varit betingad partitillhörighet, vilket omnämns i möten med flera politiska partier.

CNRT är väl strukturerat från distrikt till bynivå, de har sitt lokala fäste i Maubisse subdistrikt, och samordningskontor i Hatu Bulico nära Mount Ramalaus fot. Partiet påstår sig ha cirka 10.000 medlemmar. Det har nyligen förstärkts genom stöd från Fretilin Resistencia. Medlemmarna i denna grupp fortsätter att känna sig kopplade till Fretilin, men kan inte sympatisera med dess president Lu Olo. Delar av CNRTs kampanj kopplas till krigsveteranfrågor. En annan grupp som stöder CNRT är ”Comisao Independente de Resistencia”. De gör det bl.a. genom att söka folkligt stöd via veteranorganisationer. Gruppen lär ha bildats under presidentvalet på initiativ av Taur Matan Ruak som ville ha en grupp Antigos Combatentes som stödde hans kandidatur. Som av en händelse efter flera års diskussioner, registrering och verifiering börjar landets styrande betala ut retroaktiva pensioner till tiotusentals veteraner och deras familjer i mitten av juni. Ingen känd koppling finns dock mellan undertecknandet av namnlistor och pensionutbetalningar. Detta är också tidpunkten som valts för starten av tillfälliga stora vägförbättringsprogram, i varje distrikt i hela landet. En grupp arbetslösa kommer således tillfälligt ha fått ca tre dollar per dag månaden innan valdagen. Liknande händelser har jag förut sett de sittande ta till i andra länder.

Även **Fretilin** har en välorganiserad permanent struktur på alla nivåer som väljs internt vart tredje år. Fyra kandidater är från Ainaro, däribland en parlamentsledamot. Partiet kritiserar i relativt milda ordalag CNRT för vanstyre samtidigt som de visar mycket stor respekt för partiledaren Xanana Gusmão. De mobiliserar väljare genom sin struktur och närvaro i var och en av 131 byar. Den främsta metoden att kampanja tycks vara att be väljarna underteckna ett så kallat ”contrato social”. Det är i grunden ett formulär genom vilket partiet exponerar sitt program och där man lovar vissa saker om man väljs (bl.a. ska medborgare från 17 år till 59 år ha rätt att arbeta minst 150 dagar om året och erhålla en minimilön på 115 USD). En liknande form av contrato social används som ett slags överenskommelse med Sucochefer med signaturer och löften av vad som ska genomföras kommande period om man väljs. Denna kampanjmodalitet genomförs landsomfattande och genomfördes också i tidigare val.

Nästan alla kontaktade partier samlar in röster på

snarliknande sätt med påskrivna namnlistor samtidigt som alla betonar vikten av att arbeta tillsammans till förmån för landet. I stort sett alla uttrycker också stort tilltro till valmyndigheterna. Partiernas så kallade "väljarutbildning" sker ofta med hjälp av "övningsvalsedlar" där man lär ut hur man hittar igen siffran och den egna symbolen vid rätt ruta, den som ska markeras för just det egna partiet.

Medan Fretilin signerar sina sociala kontrakt med både väljare och Suco-chefer skriver Socialist Party of Timor, PST sitt "contrato Politico" med familjer. De har mycket generösa löften för alla invånare som ska genomföras inom fem år är: Bra boende med rent vatten, el, TV och kommunikation likt internet i första hand. Andra prioriteringen är infrastruktur, inklusive bättre vägar. PST höjer pensionen från 30 till 100 dollar. Jordbruket kommer att lyfta produktion och export som gynnas genom statligt stöd med traktorer som drivs på fri bensin, inga skatter och med statligt subventionerade lantarbetare. Alla kommer att få registrerad mark. Olja och gas ska användas för att förhandla inga eller låga skatter vid export till Australien.

Utvecklingsprojekt i landet kanaliseras ofta genom att vissa krigsveteraner lyckas få kontrakt, vilket inte alla intresserade får. Urvalsprocessen är oklar för projekten som behandlas på nationell nivå. Ansvarig veteran i dessa utvecklingsprojekt sägs ofta anlita privata företag till att genomföra projektet, som i sin tur ofta underkontrakterar externa tekniker och det är inte alls ovanligt med folk från Indonesien. Veteranerna deltar alltså inte direkt i projektet, men anses ha en vinst på cirka 10% till 20% av den totala budgeten.

En tredjedel av kandidaterna på varje partis lista måste vara kvinnor. Genom att intervjua tre kvinnliga kandidater söker vi få fram vilka budskap och löften kvinnliga kandidater ger sin kvinnliga publik. Trots ledande befattningar inom de kvinnliga partistrukturerna tycks ingen av intervjuade kandidaterna kampanja utan sin manliga hälft och de har svårt att svara på frågor om politiken. Kulturellt betingat eller ej är deras män, som inte varit inbjudna delta i intervjun, ändå alltid när-



Partiledaren och statssekreteraren för energi, Avelino Coelho, visar upp sitt program. Foto: C-O Blomberg ©

varande och hjälper gärna till att svara eller viska svaret till sin fru. I praktiken tycks den långt mer självsäkra maken vara personen bakom kandidaturen - åtminstone i de få fall vi träffar.

Valdagen

Valdagen går lugnt till, helt utan våld och bara ett officiellt klagomål ingavs på valdagen i Ainaro. Noterbart är att fattiga förhållanden, dåliga vägar, brist på transport och det låga antalet vallokaler gör röstningen till en hård övning för de flesta timorianer, och naturligtvis även för de äldre. Särskilt på landsbygden där många måste gå i ett par timmar för att rösta.

Acceptans efter valet

Efter valet möter vi sex partier. Inget av dem uppnådde den förväntade andelen röster. Alla påskrifter på namnlistor och politiska kontrakt som undertecknats med väljare och chefer för Sucos visade sig vara otillförlitliga indikatorer. Detta medger partierna själva. De verkar trots att de i flera fall uppnått väsentligt färre röster inte särskilt besvikna utan understryker det demokratiska värdet av utfallet och betonar det fria valet som de anser att väljarna kunnat göra. Ett parti som i Ainaro skapade hela sin lokala partistruktur baserad på signaturer och platser i den lokala organisationen tillstår att resultatet de uppnått med t.o.m. färre röster än sin egen struktur bara är ett uttryck för fria val och en fungerande demokrati. Den lokale representanten gjorde dessutom i maj ett offentligt uttalande till stöd för Xanana (CNRT) något som enligt honom själv inte är i motsats till hans partianslutning.

EU:s preliminära uttalande hålls i ovanligt positiva ordalag. Det ses som ett viktigt steg i konsolidering av landets demokrati. En smolk i bägaren är trista kravaller med stenkastning och välta bilar som bryter ut den sista dagen av vår vistelse i landet. Detta sker när CNRT, som inte fått egen majoritet, efter dagar av spekulationer annonserat att de återigen valt att gå in i en koalition som lämnar Fretilin i opposition.

Notera att en omfattande rapportering av händelser inklusive politisk analys med detaljerat innehåll och alla viktiga slutsatser av nödvändighet alls inte kunnat tas med i ovanstående text.

Eftersom generella slutsatser aldrig kan dras från ett enda distrikt hänvisas den intresserade istället till den officiella utvärderingen, *EU ELECTION OBSERVATION MISSION FINAL REPORT Election 2012*, som finns på http://www.eueom.eu/files/pressreleases/english/east-timor-2012-final-report_en.pdf.

Ett smakprov från ett CNRT-valmöte med Xanana Gusmão kan ses här:

http://www.youtube.com/watch?v=gpTeQTf_Oeg

C-O Blomberg

B

Porto betalt

Avsändare:
Östtimorkommittén
c/o Pollak
Wiboms väg 12
171 60 SOLNA

Kom ihåg att anmäla adressändring.

USA tar upp situationen i Papua

Under sin resa i Asien i september besökte utrikesminister Hillary Clinton Indonesien. Tidningen *Jakarta Globe* skrev den tredje september att hon sade att hon givetvis beklagar våldet i Papua. Och när det inträffar bör det finnas en fullständig och öppen utredning och viktiga lärdomar bör dras. Indonesiens utrikesminister Narty Natelegawa säger också att länderna ärligt och öppet har diskuterat Papuafrågan.

I början av november besökte USA:s ambassadör i Jakarta Scott Marceil Jayapapura. Han sökte information om säkerhetsläget i Papua och besökte det regionala militära kommandohögkvarterets talesman överstelöjtnant Jansen Simanjuntak.

Enligt överstelöjtnanten frågade ambassadören under besöket i det regionala ledningshögkvarteret i Cenderawasih kommandostabschefen brigadgeneral I Made Agra Sudiantara om säkerhetssituationen i Papua. Brigadgeneralen meddelade att situationen i Papua är

"fredlig" och att säkerhetsproblemen sköttes av polisen med militären redo att hjälpa till på begäran i enlighet med lag nr 34/2004 om TNI (militären). Lagen implementeras med hjälp av 'soft power', dvs. genom territoriell kontroll samtidigt som ansträngningar görs för att påskynda den ekonomiska utvecklingen, inklusive förbättringar av de mänskliga resurserna i inlandet så att Papua kan komma ikapp andra provinser. Kommandostabschefen uppger att förekomsten av TNI-styrkor i Papua ligger i linje med det rättsliga mandatet, samtidigt som säkerheten är en uppgift för polisen.

Under sitt korta besök förklarade ambassadören att den amerikanska regeringen stöder Indonesien som ett suveränt land. "Den amerikanska regeringen är också stolt över den aktuella utvecklingen i landet, särskilt de förändringar som har ägt rum inom TNI under de senaste 15 åren", påpekade brigadgeneral Sudiantara.

Hendrik Amahorseja

Landet bortom horisonten

Boken *Landet bortom horisonten: En analys av journalistik om Västpapua i svensk press 1959-2009* (309 sidor, ISBN 978-91-7447-555-5, ISSN 1102-3015) är Thomas Peterssons doktorsavhandling som försvarades i oktober 2012. Han disputerade på Stockholms universitet vid Institutionen för mediastudier.

Syftet med avhandlingen är att besvara följande frågor:

I vilken utsträckning har Västpapua och den pågående konflikten där varit en fråga på den journalistiska dagordningen?

Vilka inramningar av papuaner har upprättats i undersökta utrikes medier och i resejournalistiken?

Vilka aktörer kan ha påverkat vad som publicerats och hur papuaner presenterats?

Har inramningarna av papuanerna inom journalis-

tiken förändrats under undersökningsperioden och i så fall på vilket sätt?

Som forskningsmaterial använder författaren 387 primärkällor bestående av pressartiklar och reportage om Västpappa som publicerats i 27 dagstidningar och tidskrifter utgivna under 50 års tid. Han lyckas besvara frågorna enligt akademiska krav. Avhandlingen innehåller också allmän information för människor som vill fördjupa sina kunskaper om Västpapua och eventuellt forska vidare om landet.

Värt att notera är att författaren tidigare har skrivit två böcker om Papua: *Brännpunkt Nya Guinea: Från stenålder till Bofors* samt *Dödlig tystnad om FN:s svek*. Dessutom har han skrivit artiklar om sina resor till Papua i svenska tidningar. Vi gratulerar och önskar författaren lycka till.

Hendrik Amahorseja